

СРПСКА НЕЗАВИСНОСТ

ЦЕНЕ ЗА СРЕМТ:
 НА ГОДИНЕ 24 ДИНА, НА ПО ГОДИНЕ 12 ДИНА, НА ЧЕТВРТ ГОД. 6 ДИНА.
 ЗА ОСТАЛЕ ЗЕМЉЕ НА БАЛКАНСКОМ ПОЛУОСТРВУ.
 НА ГОДИНЕ 30 ФРАНКА, НА ПО ГОДИНЕ 15 ФР. НА ЧЕТВРТ ГОД. 8 ФР.
 ЗА АПОСТРОФ-ПРАКТИК:
 НА ГОДИНЕ 15 ФР. У БАНКЕ, НА ПО ГОД. 8 Ф. НА ЧЕТВРТ ГОД. 4 Ф.
 ЗА СВЕ ОСТАЛЕ ПРЕДБЕ:
 НА ГОДИНЕ 36 ФРАН., НА ПО ГОДИНЕ 18 ФР., НА ЧЕТВРТ ГОД. 10 ФР.

ИЗЛАЗИ У БЕОГРАДУ
 УТОРНИКОМ, ЧЕТВРТОМ, И НЕДЕЉОМ
 НА ЦЕЛОМ ТАБАКУ

УРЕДНИШТВО И АДМИНИСТРАЦИЈА У КУЉИ Г. ТОМЕ АНДРЕЈЕВИЋА
 ОБЈАВЉЕВ БЕНАЦ.

ЗА ОГЛАСЕ РАЧУНА СЕ:
 ПРВИ ПУТ 12 ДИНА, ПАРА ОД РЕДА, А ПОСЛЕ СВАКИ ПУТ 6 ФР.
 ЗА ПРИПОСЛАНО 50 ПАРА ДИНА. ОД РЕДА.
 Рукописи шаљу се уредништву, а преплата администрацији
 „СРПСКЕ НЕЗАВИСНОСТИ“.
 УЗГОДИНИ НЕ ВРАЂАЈУ СЕ. НЕПЛАЋЕНА ПИСМА НЕ ПРИМАЈУ СЕ.

ЧИНОВНИЧКЕ НАГРАДЕ.

I.

Питање о чиновничким платама и пензијама често се у нас претреса и са разних гледишта оцењује; нарочито најлази питање о пензијама на несагласне оцене. Ми налазимо за потребно да и сами обележимо свој поглед на ова питања, а нарочитог повода за то даје нам један чланак који је изишао у 108-м броју „Самоуправа“ под насловом „Злоупотреба народног зноја“. Ствар се тиче у основу материјалних награда нашег чиновништва. „Самоуправа“, или бар писац тог чланка, налази да су те награде — плате и пензије — у опште тако знатне и теретне, да је тек при крају свог покушаја, па и то из „великодушности“ пристао да надлежно оцењеној сиротињи чиновничкој пензију остави, а све друге укине. Ми не знамо да ли су исподи ове управо социјалистичке врсте за „Самоуправу“ и њене писце оно, што Французи карактеришу згодном изреком „он revient toujours à son premier amour“, Српски би се то рекло: „што је дикла навикла“, или је такав начин политизирања најлакши јер најпречи пут популарности дакле ствар смртне, партијске тактике и рачуна. Нека не замере гг. радикали, али они су и као људи још довољно млади за оно прво (за теорију) а довољно стари и за ово друго (за праксу). Од своје стране ми нећемо овде без невоље претпостављати тако мало ласкаве случајеве — у какве задело спадају две крајности, политичка највишност с једне, партијска спекулативност с друге стране — али ћемо се у интересу и правилног и правичног схватања овог важног предмета, — а у цели сузбијања популарних заблуда, поразговорити са „Самоуправом“ и њеним радикалним једномисленицима.

Дакле, прво и прво хоћемо да питамо: зашто „Самоуправа“ напада тако често и тако страсно баш награде — плате и пензије — нашег чиновништва? Ми разумемо о позицију социјалаца чиновништву као извесној политичкој установи, или извесном политичком телу, које рећемо, не би своје високоме позиву одговарало. То је ствар система, начела, мњења и уверења, или најпосле и самога укуса, на које свако има неоспорна права. На пример, ми разумемо сувремене социјалце кад кажу: „овај цео друштвени систем не ваља, јер даје превагу капиталу над радом, а ми хоћемо систем у коме ће се збити — напротив“. Ми разумемо и наше радикале — свакако оне од њих који

и — кад кажу: „државни систем Србије јесте бирократски, а ми хоћемо да га заменимо системом демократским — и то радикално-демократским — системом непосредног народног суверенитета а то значи, између осталог, да народ бира чиновнике, судије и полицајце, као ово данас кметове и одборнике, итд. Понављамо, све је то нама појмљиво; сви су ти крајњи системи или већ негде (и у неколико) у свету примењени, или извесним формулама научарским заступљени; и ми смо, аргумента ради, готови чак и предпоставити, да се и у Србији под егидом овако упућеног радикализма, принципа (начело) народног суверенитета и непосредно изведе — јер је овим, по сада већ прегаженим, уставом посредно остварен и ујемчен — па опет да остане питање: шта је то злоупотреба а шта ли злоупотреба „народног зноја“? Од своје стране, ми ту можемо да видимо или предвидимо само једну разлику, а то: што ће извесни људи вршити, или бити одређени да врше, извесне државне, или ако хоћете „народне“, послове, не имованьем него избором. Но питање о награди таквих људи, па следствено о буџету државном — о каквоћи и коликоћи његових позиција — задржаће и даље своје место и у кеси као год и у глави самога народа. Оно ће остати савршено независно од сваког и свију видова управе које наш народ у политичкој еволуцији добио буде, и с њим ће имати посла и најконсервативнија општина у Србији, као што ће имати и најрадикалнија влада у Београду. Па, збиља, како може другаче и да буде? Јер, назови ти чиновника — тог државног или народног слугу — каквим год хоћеш именовати; доводи га на оно место каквим год хоћеш путем; ти од њега тражиш извесну услугу, извесан рад, а кад точиниш, ти му не можеш — не ни по каквом параграфу“ или ти „закону“ него — ни по каквом, па ни најрадикалнијем, систему одрећи оно на што сваки слуга и сваки радник само права има, а то је: његова зарада, његова плата! Друго је то питање, колика ће та зарада бити? и да ли су наши чиновници као класа одишта, тако плаћени и преплаћени? Ми овде полажемо прост принцип (начело). Државни слуга има права на плату као год и сваки други слуга — па тражимо и од најрадикалнијих радикала да тај принцип поштују, као што очекујемо од чисте свести српског народа да га добро схвати и упамти.

Дакле, полазимо са те тачке, да плата чиновничка почива на оном истом, и правном и друштвеном основу на коме и свака друга плата — да на том истом начелном извору црпи, и треба да црпи, у Србији своје право подједнако и „господин“ и „слуга“, и цар и говедар — као и да је тај принцип савршено независан од сваког државног облика и сваке друштвене системе. Питање ту само може бити, као што навести смо, о висини такве награде — о каквоћи и коликоћи плате — па најзад ако хоћете о њеном веку и распореду. Дакле прво стоји ми то, да су награде наших чиновника тако знатне и високе — разумемо — и релативно знатне и високе? „Самоуправа“ тврди — писмо бројали који већ пут — да јесу! А чим подупире она ту своју тврдњу? Мислите, извесни средњу или провечну цифру плате већине, масе српског чиновништва, варошких и сеоских писара и писарчића, или још живљу слику оног српског канцеларијског прва — српског практиканте? То не — и сувише би зар ситне то рибе биле за овако „начелне“ удице — него, наравно, оне што се „возају на карупама по Београду и Топчидеру“, што „зиме уживају по селима и позориштима, а лети се проводе по топлим и ладним минералним купатилима“. Молим да се одмах објаснимо. Ми не узимамо ови на се да бранимо ичији летњи или зимњи луксуз и провођење — па било оно чије му год драго, то је од нас далеко — али сматрамо доста она упоређења и извођења „Самоуправина“, у овако практичним (доста) али и начелним питањима, за тенденцијозна. Говорити, на пример, о награди или плату чиновништву једне земље, па се том приликом сећати само оних што се шећу на врху а не и оних што стећу на дну исте буџетске пирамиде (а писмо још ни од кога чули предлог да се ова вашијућа неједнакост друштвена исправи и изравна дајући и писарима и практикантима сувремене министарске или начелничке плате) ту има толико исто и правде и истине у мери и оцени колико кад би когод, говорећи о стању и имању трговачке класе у Србији, једнако пружао прст на, рећемо Крсмановиће и Параносе у Београду, а Топузовиће и Гриваревиће у унутрашњости, или, кад би когод оцењивао приходе и добитке наших воденичара по Бајлову и Гарашанину; или најзад кад би наше писаре и крчмарске судио по Вајерту и по кумпанији. Неправилност и неправич-

ност оваког резонувања и упоређивања, понављамо, основна је као што је и очевидна; али она мора још више пасти у очи онима који су имали прилике да изближе загледају и у редове оних који „Самоуправи“ — тако позлаћени изгледају! Ми говоримо, наравно, о онима које је „народ“ позлатио, и преплатио. Збиља, „Самоуправа“ је ту, и ми јој само нудимо један, са тачке сувремене популарности врло благодаран задатак кад је молимо: да изброји оне чиновнике који су се од плате, као такве, обогатили или и данас богате — да видимо колико их има? Ми не знамо ни за једног и словом ни за једног — ни бившег ни садашњег министра ни живог ни мртвог пензионера, — чија би кеса претегла зар кесу каквог Антуле из Београда или (односно) и каквог Јоце из Паланке; (син му је „радикалац“, али не од оних којима се подмеће да хоће да деле имања). А знамо лично једнога од горњег броја који је до сада двапут министровао но који сутра да умре оставио би за собом само своје часно и поштено име, осветљено тридесетогодишњим патриотским радом и борбом у служби свога народа и државе, и — професорску пензију својој жени и деци! Е али рећи ће нам, и рече „Самоуправа“: „то је њихова (таквих чиновника) кривица, јер као свесни људи требали су водити рачуна о својој старости“ и т. д. Па што им онда пребалујете за „топла и хладна минерална купатила“?..... „Свесни људи“ међу њима донета су водили и воде рачуна о томе — само, као и други људи, са мање-више среће или судбине. Ово је једна жива истина, и она, види се, није се измакла ни овом „радикалном доктору“ нашем. Има нешто доста што му се и помакло, што га је у овом покушају издало, то је нешто што управо издаје његов радикализам, а то је логика. Да се објаснимо.

ПОЛИТИЧКИ ПРЕГЛЕД

Наши се читаоци сећају оног фантомног процеса, што су га недавно аустријске државне власти ивспенирале против галичких Руса због велеиздаје. Тада је порота ослободила старину Добранског и скоро све окривљенике осим два Руса, ушјатска свештеника, па и ове није суд осудио због велеиздаје, већ, бајаги, што су бунили своје једноплеменике и што су бунили своје унијатски свештеници агитовали за православље. Сви слободумни људи жигосали су најже-

ше тај поступак аустријских вла-
сти, а сви без разлике, и владини
приврженици и владини противници,
признали су томе процесу тенден-
цију, на име, да се застраше гали-
чки Руси и да се Пољацима у Га-
лицији свечаним начином призна до-
минирајући положај. Узајамни од-
носи галичких Руса и Пољака дои-
ста су јако занети, те је и потреба
била очевидна да државна власт по-
средује. Но аустријска влада у ме-
сто да је благотворно утицала на
оба та народа и да је покушала да
им изравна интересе, она је, на про-
тив, примила под своје моћно закри-
ље Пољаке као приврженике дана-
шњег стања у Аустрији, и да им
се покаже благодарна, прегла је
свом снагом да Русе понизи, осра-
моти и у највећу несрећу баца. Тиме
се мишљаху две ствари постићи:
Прво да се Пољацима осигура пре-
власт над Русима, и друго да се
званична Русија представи као легло
опште словенске агитације, као вре-
ло вечних немпра који потичу из
панславистичких извора. Време ће
показати у колико је Аустрија пра-
вилно поступила и у колико јој је
план пошао за руком односно друге
цељи. За сад је тај план у толико
остварен, што је између Пољака и
Руса у Галицији још јака мржња
наступила, него што је до сада икад
била.

Значајно је да све владе у Ау-
стрији подједнако терају срамну и
подлу политику у Галицији. Прошла
немачка тако звана уставоверна пар-
тија заштићавала је Русе а гонила
Пољаке, те је доследно девизи хабс-
бурговаца „поцепај па владај“ по-
ред те цељи још и у своме инте-
ресу са задовољством терала таку
политику, која је у крајњој мети
слабила Словене. Кад је ера Тафе-
овог министарства, тог кабинета по-
мирљивости и изједначења народно-
свих жеља, инаугурисана, нико није
могао мислити да ће се у Галицији
само у томе променути тадање не-
праведно стање, што ће Тафе об-
грлити Пољаке само да у толико
јаче и бруталније устреми се на
Русе. Међу тим се то доста дого-
дило. Каквим се тероризмом Тафе-
ово министарство у томе „помир-
љивом“ послу одликовало, сведочи
узаврелост и узрујаност у свима
слојевима руског галичког станова-
ништва; сведочи, између осталог, и
та околност, да су пролетос неко-
лико руских општина у Галицији
прешли у православну веру.

Мора се признати да немачка пар-
тија у Аустрији није никад тако до
крајности терала своју непријатељ-
ску политику према Словенима, као
што то „словенско“ Тафеево ми-
нистарство чини. У опште се под-
ером те полутанске владавине све-
чано приступило остварењу аустриј-
ско-хапсбуршког програма и у земљи
и ван граница њених. То нам све-
доче појава у Босни и Херцеговини;
о томе и сувише налазимо трага у
нашој отаџбини и у опште на исто-
ку, где се од тог доба појављују
старе традицијоне тежње Аустрије.

Но да се вратимо на ствар галич-
ких Руса. Тафеево министарство по-
ставило је пре неколико дана кру-
ну својој „помирљивој“ политици
у Галицији. Оно је, као не давно

Тиса у Маџарској са покојним па-
тријархом Ивачковићем, изнудило
од галичког унијатског митрополита
Сембратовића оставку и смера сада
на то, да све руске свештенике ук-
клони из свију црквених надлештава.
Сембратовић је рођени Рус и окрив-
љује се да се и сувише слаб и не-
вешт показао да стоји на челу га-
личке цркве у овом узаврелом вре-
мену. У ствари му је сва кривица
што је Рус и што није хтео да по-
маже Тафеју против своје браће.
Он је данас трећи словенски црк-
вени великодостојник, који пада као
жртва страдне, обесне политике др-
жавничких експериментатора, који
не бирају средства да остваре своје
цељи и који просто терају свој ђе-
ла руководе се јединствено својим
личним интересима.

— Ако је истинита вест која се
из Лондона под 1. о. м. јавља, онда
је мисирска ствар готово решена.
Одсудна битка код Телелкебира из-
међу енглеских трупа и Араби-наше
свршена је са потпуном поразом ми-
сирске војске. После дугог крвавог
боја заузели су Енглези Телелкебир
најјачи утврђен положај Араби-па-
шин и капију престонице Мисира.
Том приликом пало је Енглезима ша-
ка око 50 топова, а осим тога зароб-
или су још и велики број Мисираца.
Енглеским трупама командовао је
врховни заповедник, генерал Волсе-
леј; укупна снага његова износила
је од прилике 15.000 људи, кољан-
ника и пешака, са 60 топова. Араби-
паша, који је такође лично управ-
љао Мисирцима, био је много јачи,
јер су више од 20.000 људи стајали
под његовом командом.

У овој крвавој одсудној битци по-
казала је енглеска коњица ретку из-
држљивост и примерно јунаштво.
Њена је заслуга да је растројене
непријатељске редове у дивље бег-
ство потиснула, и да су Мисирци по-
бацали оружје чим се за њима устре-
мила коњица у потеру. Губитак Ми-
сирца кажу да је здраво знатан. Но
поред тога запленили су Енглези ви-
ше влакова са силном количином
ране. Сам Араби паша побегао је
са својим штабом на коњу с бо-
јишта.

Но Енглези се нису само с тим
задовољили, већ су гонећи узастоп-
це непријатеља заузели кайрску
железницу, и поселили две главније
вароши Белбеи и Закавик из ко-
јих им је с две стране отворен пут
у Каиро. У последњој вароши за-
пленили су Енглези 5 влакова же-
лезничких са разним машинеријама
и ту се енглеском команданту при-
казао губернатор и ставио на рас-
положење.

О енглеским губитцима још се
ништа не зна; но према томе што
је енглески генерал Вилис у тој
битци рањен држи се, да су и њи-
хови губитци доста знатни.

ИЗ ЛИСТОВА

а) РУСИЈИ

„Правитељствени Вјесник,“ описујући
дочек кнеза црногорског у Русији вели:
„На руској је граници кнез црногорски
дочекан с највећим владалачким почас-
тима. Изшао му је на сусрет Генерал
губернатор Петроковски са једним ба-
талијоном војске, а за тим је одмах сви-
ти његовој придодат генерал-мајор Ко-
ханов и гарда.

У Варшави је дочекан величанствено.
На станици железничкој дочекао га је
представништво вароши, и цвет грађан-
ства које је предводио генерал-губернатор
варшавски генерал-ађутант Албедински са
два пука 3-ће гвардијске пешачке ди-
визије.

При предазу из вагона бечко-варшав-
ских у варшавско-петроградске преду-
сретнут је директором железнице дејстви-
танним-статским саветником Литванским.
Станице су од границе до Петрограда
биле украшене барјацима руским и цр-
ногорским и дивним венцима од разог
цвећа, које су ноћу биле осветљене мно-
гобројним свећама. Варшавске и петро-
градске станице одликовале су се сво-
јим украсима тако, да су код путника иза-
зивали дивљење.

Путем од Варшаве до Петрограда кнез
црногорски дочекиван је народом са ср-
даним и бурним усклицима: „ура,“ и
„живио!“ који се нису прекидали целим
путем, који је с обе стране био окру-
жен многобројним народом разог пола
и узраста. На свакој станици, народ му
је у знак искреног пријема, у знак брат-
ства, љубави и мира подносио хлеб и со.

При свима већим станицама као и пр.
у Вилни дочекивала га је војска пара-
дно, а тако исто и представници варо-
ши и све власти и политичке и гра-
ђанске.

Особито су се одликовале станице:
Виљанска, Динабуршка, Островска и
Пековска, где га је месни епископ доче-
као и испратио с литијом и поздравно
беседом, у којој је исказао истинску
и топлу радост која их је обузела до-
ласком владара, племенитог и јуначког
братског народа црногорског, а тако
исто поздравно га је с речју и заступник
Генерал-губернатора Тељаковски у име
месног чиновништва и народа, подвешти
му со и хлеб. Кнез је био очаран и ве-
ома одушевљен тако свечаним дочеком и
предусретанем, те је и од своје и сво-
га народа стране, у појетском њему свој-
ственом духу изјављивао отличну благо-
дарност на братском пријему. Сем ових
предусретали су милос госта руског и
просветни заводи. Хиљадама гласова кли-
цало је ватрено и усхићено: „ура“ и
„живио кнез црногорски!“ Умиљати гла-
сови невинне деце често су изазивали
сузе код слушаца, а племенити кнез
одазивао им се са очинском љубављу и
благодарношћу. Свуда је народ а нароч-
ито ученици разних завода, обасипали
су милос госта — Његуша, вештима нај-
дивнијег цвећа.

На станици Луга кнеза су дочекали:
Петроградски генерал-губернатор, тајни
саветник г. Лутковски и одређена је по
највишој наредби, свита која ће за сво
време његова бављења бити уз њега под-
командом Генерал-мајора, грофа Орлов-Де-
нисова. Месна је власт такођер ставље-
на кнезу на расположење. На станици
Сиверској дочекао је кнеза руски мини-
стар — резидент у Првој Гори дејстви-
телни статски саветник, г. Јонин поз-
дравивши га с језгровитим речју као
госта царског дома. У самом Петрограду
дочекан је најсјајније, као што се до-
чекују владари, а нарочито пријатељи и
сродници.

ДОПИСИ

Пропуље 31. августа 1882 год.

Кад је глас овамо дошао да се Ми-
јанко Антоновић ово-околуни казначеј
премешта у Крушевца са аванзом,
много је овде обрадовало а нарочито
Турке, који имају да примају кирије од
имања. Ове није обрадовало његово у-
напређење, него једино то што се он
одавде премешта јер су то одавно и же-
тели. Шта ли је томе узрок, незна се.
Али зли језици свашта говоре.

Овај казначеј још није отишао на
ново одређење, него све једнако овде
седи, а није му дошао ни његов заме-
њеник из Врање. Па и отоме се свашта
говори, најгоре се боје да он овде сасвим
неостане.

Исти казначеј нема нигде и никаква
имања на своје име, а што је пре овде
купио, то је купио на име своје жене.

Кад он нема свога имања онда је пи-
тање, како може руковати са касом
околуни благајне. Према томе а кад се
знаде и то, да је и његов брат као сре-
ски писар рукујући са касом новач про-
неперно, зашто је и осуђен, овоме би
требало одузети руковање касе и пре-
местити га у другу струку или у овој
онда дати му да ради где нема да руку-
је са новцима, но о томе нека размисли
његов Министар, да ли га и даље тре-
ба у овоме звању задржати. Сем тога
нека и отоме добро промисли, шта ли
казначеј смера са овим, што он једнако
имање купује а никако на своје име та-
пије не потврђује.

Овај исти казначеј и његов помоћник
Ђорђе Антоновић, јесу рођени пашенови
а обща опет су помоћнику Стеви
Костићу који и дужност началника врши,
рођени зетови, јер су Стевине рођене
сестре за њима. А по закону зна се до
ког степена сродници могу бити у јед-
ном надлежатељству. И при свем томе
они сви и данас заједно служе у ово —
околуном начелству.

Дакле све што „виделовци“ раде то је
право и законо. Нека се знаде и ово за
своје време.

ВЕСТИ ИЗ НАРОДА

Са Рашке пишу нам, како је Глигори-
је Петровијевић добио парохију ло-
зовичку у округу смедеревском, и већ
тамо дочекао да га се опрости јер му
је по све додијао. Он је одавна код та-
мошњег народа извештао те се крио
тако рећи по мишијим рупама. Он је
добро знао да га народ у том срезу јако
мрзи, те се није смео нигде жив пока-
зати. Ова мржња није само код поједи-
них људи него је цела његова парохија
била незадовољна са њиме, па и сем
парохије у целом срезу па и ван среза
био је омрзнут у највећој мери.

Он једнобо увидео по расположају наро-
да, да не би више никада био биран за по-
славника, па и ако би се помолио да ма
и најмање агитира, прошао био онако
исто као и онај у Степошу па може би-
ти још горе и црње.

„Виделовци“ су у том срезу сасвим
изгубили и последњу стопу земљишта.
Народ је сав противу њих и строго их
осуђује због њиховог рада. Нико није у
стању да народ обмане и заведе на стран-
путицу. Каково је расположење према
„виделовцима“ осетио је пре неки дан
један њихов присталица на својој глави
те је одмах трчао у Чачак и тражио
лекарске и полицијске помоћи, али му
неће ништа помоћи, јер је својим пона-
шањем изазвао противу себе гњев. Сваки
који покуша овако као овај проћи ће
његовим трагом, па нека му помаже по-
сле ко хоће.

Из Неготина јављају нам како изве-
сни покварени људи, који су познати
као „виделвачке“ присталице нападају
и опет на мирне грађане па и на вој-
нике.

Ови неваљали људи ослањају се нај-
више на „крвавог човека“ и злогласног
„Апуша,“ који их руководе и подстрека-
вају да нападају на мирне и поштене
грађане. Докле ће ова разузданост по-
кварених људи реметити мир и спокој-
ство грађана не зна се, јер они су се то-
лико осилили да се никога не боје. Но
та њихова кураж потиче отуда, што се
они заклањају за „партизанство“ па про-
лазе у свачему одако.

Као што наш извештач јавља, грађа-
ни су се решили да се дате крајњих
мера, јер кад другога пута и дека нема
онда се морају грађани сами бранити
од зла и разузданости тих неваљалих
људи.

Жалосно је то кад се већ и дотле до-
шло, да поштен и миран грађанин није
ни на своме прагу миран и спокојан.
Крајње је време да Неготинци својеки
приону да се курталину „крвавог чове-
ка“ и његових разузданих присталица.

А ослободити се могу само тако ако сложни приувету те у општинску управу наберу људе, поштене и савесне и којима је стало до среће, мира и поредка општинског.

Из Кладова нам јављају, како тамо злогласни поп Мијаило ово неколико дана непрестано трчара у Турну и Оршау, као да некога ишчекује на неки састана.

Тај несретник познат је свима па и надлежнима, зна се ко је и какви је он, какове су његове намере и тежње и са киме он штурује и ради, па и опет поред свега тога до сада није му ништа, но слободно тера свој прљави и издајнички занат и даље.

Грађани Кладовски су преко сваке мере огорчени протиру њега, они су на све стране дизали свој глас да се он из њиховог места уклони, али све то слабо помаже јер он је жалосни „партизан“ „виделовачки“.

Зло је то кад се и овакови људи могу још заклањати. Но није то чудо никакво код „виделоваца“.

ЗВАНИЧНА ИСПРАВКА.

У 125 броју „Српске Независности“ непознати извештач из Лознице, казује како је начелник П. Нешић већ започео да ради на томе, да збаци кмета Кундовића са кметства и како је незаконито задржао неку пресуду Ристе Панића од извршења противу виделовца Димитрија Апостоловића, са неком претњом (наравно кмету Кундовићу) само на одржање партизанлука.

У ствари овој као истина код начелства било је ово :

Терба Ристе Панића и Димитрија Апостоловића решена је код начелства 6. Јула 1882 године под ум. 4064. Садањи кмет Кундовић, по акту општинског суда од 5. Августа Н. 2161, који је подписан од самога Кундовића, примио је дужност кмета тога дана, и ва то звање заклетву положио. — Сада читалачка публика нека види, може ли бити за Кундовића какве претње од начелства или начелника у горњем акту, кад је Кундовић после на дужност кмета дошао а ствар Панића и Апостоловића пре решена. А да ли су Панић или Апостоловић у противним партијама, то је њихова ствар.

Начелство до сада није ништа радило на збацивању кмета Кундовића. То је нешто тек од подписивања извештеја; а у каквој цели, то ће он сам знати.

Из заседања начелства округа Подрињског Бр. 5305. 31 Августа 1882 године у Лозници.

ДОМАЋЕ ВЕСТИ

Чујемо да је влада одобрила предлог комисије за закуп монопола соли, по коме је тај закуп добила англо-аустријска банка. Допише ћемо се вратити на ту ствар.

ПРОСВЕТА.

Дошла нам је до руку књижица која носи наслов : *Годишњи извештај о стању Богословије, у школској 1881—2 години*, коју је уредио и издао вредни ректор богословије, протосинђел г. Никанор Ружичић. Овај извештај даје нам повода да неколико речи проговоримо о нашој богословији за време од како је њен ректор г. Никанор.

Није лак посао бити старешином једног вишег духовног завода, као што је богословија. Узвишен је, да, управо свети је позив таковог завода, и овоме који се налази на челу његове управе, треба много енергије, знања и уметности да управља заводом тако, како би одговорно томе светом позиву. Судећи по резултатима безазорно се може рећи, да је г. Никанор, као управљач тога завода за ову годину дана, потпуно одговорно своје позиву. Он је својом енергијом, знањем и уметношћу, довео овај

завод на висину, која му приличи и на којој он мора стајати ако хоће да одговори своје светом позиву.

Г. Никанор умео је да задобије љубав својих другова, наставника богословије, а и љубав и поштовање својих ученика, и тим начином он је прибавио један од главних услова за успешан и хармоничан рад у заводу. Богословија наша располаже отличним снагама наставничким, и г. Никанор уживајући љубав и поверење својих другова, увео је сагласност у раду, и тиме је посао уродио жељеним последицама.

Нема сумње да је добра дисциплина један од главних услова за напредак сваког просветног завода, а нарочито духовног завода као што је богословија. Па и у том погледу испало г. Никанору за руком да постигне циљ. Дисциплина г. Никанорова није крута, није се она састојала у каквом безразложном тиранистању, по је она онаква која потпуно одговара свима педагошким захтевима. У томе погледу помогла је г. Никанору његова блага природа, која је један од највећих украса код сваког свештеног лица. Он је такорећи очинском љубављу наставаљао своје ученике на добар пут, и опомињао их је да се чувају зла и странпутица, којима никако несме ударити онај који хоће, да служи божијем олтару и да буде расадник хришћанских врлина и морала.

Беседа којом је г. Никанор закључио школску 1881-2 годину јасно показује каква је његова дисциплина. Она се састоји у очинским саветима и упућивању. И за то што је она таква, уредила је и добрим последицама. За ову годину његовог ректоровања у богословији није било никаквих појава, које би бацале тавну сенку на тај духовни завод. И у науци и у владању ми видимо жељени успех у богословији под мудром и савесном управом г. Никаноровом.

Што се тиче извештаја овогодишњег о стању богословије мора се признати да је ово први опширан извештај од како богословија постоји. Такви опширани извештаји у стању је да увери свакога шта се и како се радило у Богословији за годину дана.

И за сав овај велики труд око унапређења богословије наше видићемо како ће бити он награђен? Г. Никанор заслужује сваку похвалу за свој рад и сваки непристрасан пријатељ просвете мора му одати достојно признање.

ИЗЈАВА

Кад су данашњи власници поцепали народ у партијичност, и ми смо се из незнања уписали за чланове „напредне“ странке, али почем смо сада увидели да за нас као земљораднике та партијичност није, — то се неге одричемо и пред целим светом кажемо: Да ми нећемо ни у напредњачку ни у радикалну партију, но остајемо овако неутрални као што смо и пре били док се народ није био поцепан у партијичност.

Ово „напредњаци“ нека сматрају да смо ми иступили из чланства „напредне“ странке.

Селаци из Ситића
Јеремија Јовановић
Јевта Благојевић

На дан 25. т. м. после подне пред ноћ изненадно запалисе штала меанске мога комшије Јована Радовановића меанске овад, и како је штала била пуна сена, то уједанпут букне ватра са ужасом тако, да сам држао да ће и моја зграда, која је баш уз саму запаљену шталу — изгорети, па да ми ни кућа са дућаном веће од грдне ватре поштеђена остати.

Но слава богу ја би са малом штетом спасен од очевидне несреће, која ме хтеде постићи са небрежливомшћу мога суседа.

Како при гашењу штале мога комшије тако и при чувању моје зграде да се не упали — грађани ове вароши хитно су притекли у помоћ и спаси ме, па им

ја са мојом фамилијом јавно изјављујем благодарност што су ме сачували од коначне пропашти и сиротиње.

Благодарећи грађанима на указаној ми помоћи благодарим и општинској власти, која је са својим вредним кметовима притекла у помоћ са широм те нагло помогла, да се бесни таласи ватре укроте.

Сви грађани који су притекли са очевидном опасношћу свога живота били су не у страшили и на жалост су се неки и телесно повредили, и саме жене и деца су носила воду и гасила ватру, па и њима ја са мојом фамилијом благодарим и желим деци да буду временом честити грађани, кад су се још сада у младости оваком лепом љубави према ближњему показали.

1. Септембра 1882 год.
у Јагодини

Аврам Јовановић
бојариња са фамилијом.

ДНЕВНИК

Страни.

У Нов. Орлеану у Америци излазе новине „The Times-Democrat“. Сваки број има 50, словом педесет страна „Пест. Лојдове“ величине и стаје само један грош. Кад се помисли, да у нас за те паре ни чисте хартије неби могли добити, онда је то са свим — амерички. Лист је великим делом испуњен огласима, који су по целом листу раширени. Има их између чланака, само да боље упадну у очи. По томе се види да је листу реклама главна ствар. Но тај лист себе још најјаче препоручује. Тако у једном броју прича на угледном месту да је то једини лист у провинцији, чији слагачи раде у свежем ваздуху, па се с тога и лист из филантропских обзира може препоручити. У другом броју приповеда да је „Democrat“ једини лист, чија се редакција осветљава електричном светлошћу. Даље опет се хвали, да је то једини лист, који има најновије машине и т. д. Махна је листа што се из најситнијих и рђавих слова штампа, те се често читави ступци не могу прочитати.

Из Сомбора јављају, да су се тамо од 15—20 августа показивала 2 кецета, једно мушко а друго женско. Мушки је 28 палца висок, а само 9½ килограма тежак. Има му 39 година. Женска је 29 палца висока, и тежи 10 килограма. Њој има 23 године. Обоје су толики као обично дете од 2 године. Њих води и показује за новце њихов газда.

Мађарски лист „Еђетереш“, кога уређује народни посланик Карло Етвеш, који је уједно и бранилац Тиса — Есларских окривљених Евреја, доноси о тој страховитој авери извештај о *исказу Марва Шарфа* сина шахтера Тиса — Есларског; тај се извештај у оште сматра за аутентичан и гласи овако:

Убиство је учињено у подне. Стари Шарф домајно је Истиру Шољмошијеу, која се у то доба враћала из О-Фагуа, у свој стан и позвао је да погаси ватру. Кад се девојчица враћала из порте синагошке, пресретне је један еврејски просијак и одлуче у синагогу да погаси свеће. У синагози беху се искупили многи Евреји, међу њима и мали Шарф кога одмах пошљу на поље. Пред синагогом стражарили су два еврејска просијака. Све то паде малом Шарфу у очи кад је из синагоге излазио и с тога се сакрије у један будачић од куда је кроз кључаницу могао врити у синагогу и гледати шта се тамо чини. Он тврди да је тим начином све видео. Најпре Евреји свукоше несретну девојку. Матора Шарфовица опере јој ноге, а за то време читали су страни шахтери непрестано равне молитве. После тога спусте девојчицу на земљу, а затим је положи на сто. Шахтери Браун и Букебаум држаху голо дете, шахтер Саломон Шварц пресече му грљан, а Јосиф Шварц хваташе крв у тавир. Даље млади Шварц није ништа више видео.

НОВИЈЕ

Приликом прославе светковине Александра-Невског, руски цар и царица походили су Невски манастир. Том су се приликом возили по невском проспекту тамо, и овамо, на колима без икакве пратње а народ, који се био искупио у великим гомилама, поздрављао их је најодушевљеније. У вече је варош била осветљена.

И ова околност побија све лажне гласове, које непријатељи словенства проносе у својој прљавој штампи, о опасностима у Русији од нихилизма.

Руски је народ одушевљен за свога владоца, у крилу његовом не може ухватити корена никаква зараза. Најамници туђи, којих је и иначе број мали, не смеју се отворено ни појавити. Све дакле вести, што их непријатељи проносе лажне су, јер од свега онога нема ништа, што они трубе у својим проституцијаним листовима.

На прослави Александра Невског био је и црногорски кнез Никола, који је до царице стајао. После свечаности ишли су цар и царица на марсово-поље где је била народна свечаност, затим у градску цркву и после у Петерхоф.

По најновијим вестима са Крита јављају, да је тамо општи устанак на прагу. Акциони одбору у Атини намерава да образује повећи кор добровољаца.

Грчко-Турски сукоб, поред свију напрезања јевропских сила, није престао. Сви знаци показују да ће из тога сукоба проићи последице, које ће поново расламтети источно питање, од кога се европска дипломатија тако страшно боји. „Нов. Време“ поводом грчко-турског сукоба и мисирског питања вели између осталог: „даје последња фаза источног питања већ на прагу. У интересу је Русије и Словенства да се то питање сада реши, јер свако његово одлагање може другима донети више користи, но Русији и осталим словенским народима, којих се то питање тиче...“

Енглеске новине доносе још и ове појединости о великој и одсудној битци код Телелкебира између Енглеза и Араби-наше. Енглеске трупе освојиле су Телелкебир на јурши; за по сахата беше све свршено. Преко 3000 Мисираца и 40 топова заљепила је енглеска војска. Губитак Араби-наше војске рачуна се у 2000 људи, на против Енглези су само 200 људи изгубили. Војска Араби-наше је сва растројена и распрштена. Остатци те војске бегају према пустињи. За њима се дала у потеру енглеска коњица.

ТЕЛЕГРАМИ

Лозница, 3 Септембра.

Начелство оптужило Кундовића да је поткупио гласаче при избору; сведоци, три Циганина. Красно друштво! Суд реши да нема дела.

Ужице 3 септембра

Није сам Обрен што га личише службе што не сведочи противу Мићића како они рекоше, већ и нас то постиже. Свете види, оцени рад „напредњака“.

Јовица Драговић
Милија Церковић
из Чајетине

ПОРУКЕ И ОТПОРУКЕ

Н и ш. Овцирекој читаоници. Ви нам дугујете за наш лист од почетка године. Претплату можете положити и тамо нашем скупљачу г. Тутуловићу.

Ужице 6. М. Јер. изволите послати нам и списак лица од којих сте наплатили послату нам предплату.

КЊИЖЕВНИ ОГЛАСИ

БУМРУЧКИ

Закони и Наредбе

II део

Уређује Алекса Миловановић. Цена је 3-50 динара. Може се добити у штампарији задруге штампарских радница у Београду.

У књижари Браће Јовановића у Панчеву изишла је нова књига:

„Приповјести Стјепана Митрова Љубише“

Са ликом аутора и са одабраном сажетком. Цена је књизи 2 динара 70 пара.

НАРОДНА БИБЛИОТЕКА

Браће Јовановића

Изишла је свеска 45.

Смрт Краља Дечанског

Жалосно позорије од Ј. Ст. Поповића. Добија се у свима српским књижарима. — Претплата на 24 свеске 7 дин. а појединачно 40 пара и онда шаљемо ми о нашем трошку сваку свеску уредно.

— Излази сваким 14 дана 1 св. — Новоца молимо у напред у наплаћену писму, у Панчеву

Књижара Браће Јовановића

Изашла је књига:

„Летопис Матице Српске“

Књига 131. Свеска трећа. Може се добити у књижари В. Валжића. Цена 70 повчића.

Огласи

ОБЈАВА!

Код БРАЋЕ БАЈИЋА тргов. у Шашку има на продају најбоље врсте прави

„ШАЈЕР ТРИЈЕРА“

За чишћење шенице, и пештанска ветрњача, тако исто коме треба могу набавити разне сорте вршећи машина и локомобилом, парни млинова стабилни и са локомобилом са 1—2 камена и други земљоделски разни алати уз врло повољне услове за плаћање; јер могу и на дуже време уз отплату на почек дати.

За ближа извешћа обратити се под писатима.

Шабац Августа 1882 год.

1—3

БРАЋА П. БАЈИЋ.

КУЋА

МОЈУ У КНЕЗ МИХАЈЛОВОЈ УЛИЦИ број 12. продајем из слободне руке са пробитачним условима. Кућа је нова и богато украшена споља и изнутра. Горње су собе фино тапетоване патоси паркетом постављени. При земљи два дућана са собама и новим укуским изложима.

Ко жели ово моје имање купити, тога молим ради погодбе нека се обрати на г. Стевана Тодоровића професора Реалне у добричној улици број 8.

притражаоц

1—6

Никола Вујатовић.

Објава.

Поред моје дућанске радње отворено сам радњу и механику у Јагодини. За деловођу ове моје радње узео сам Франца Гаштаица оvd. Ово дајем јавности на основу § 5-ог закона трговачког.

28 августа 1882 год.

у Јагодини.

Мага К. Аранђеловић.

Бр. 57.

5—1.

КВАРТИР,

5 СОБА, 1 СОБИЦА са предеољем, кујном и собицом за млађага, а уз то и подрум; — дајем под кирију од 1 Новембра т. г.

2—3

К. Црногорац, професор.

КЕСА ДУВАНЦИЈСКИХ И БАКАЛСКИХ МОГУ СЕ ДОБИТИ У ШТАМПАРИЈИ КОД „СВ. САВЕ.“

ЗА ЂАКЕ

Примах ђаке на рану и квартал, упитати у штампарији код „Св. Саве“.

МАТЕНИЈЕВ
ГИСХИБЛЕР
 најчистији алкаоски
КИСЕЉАК
 најбоље асталско и крепече пиће
 опробано средством при кашљу, вратним болестима, катару у стомаку и бешици.
ПАСТИМЕ (шећер за сваривање)
 Heinrich Mattoni, Karlsbad (Böhmen). 38-43

Уписивање ђака у трговачку школу у Београду.

Уписивање ђака у трговачку школу првог и другог разреда почеће 1. Септембра ове године и трајаће до 10. истог месеца закључно. Од Управе трговачке школе 30 августа 1882 год. № 180 у Београду.

МОЈ ВЕЛИКИ ПЛАЦ

испод Позоришта Добричина улица, према првеном крсту на бошку продајем из слободне руке.

На овом има терета управе фондова.

За друге услове и погодбу запитати г. Остоју Николића, писара суда округа београдског.

Р. Алимпић.

НЕКОЛИКО ЛЕПИХ ВЕЛИКИХ ЛАНДЕРА има на продају. Ко је вољан купити нека се јави у штампарији код св. Саве.

Госпоје и госпојице
 које желе да изуче сваковрсно женско одело хаљине као и преобуке кројити, даље коме треба раденица у кући, нека се обрати управитељу штампарије код Св. Саве. 1—2

ПРИЈАТНА ЕКЗИСТЕНЦИЈА

и независан рад који се исплаћује, пружа се образованим људима. Ближа извешћа даје експедиција листа, бр. 109 19—36

Тасу Димића механџију из Виошке извешћујем да од идућег Митрова дана одустајем држати нашу заједничку механу у Баточину постојећу, одустајем зато што је он противан нашој погодби коју смо ја и трећи заједничар Најдан у одсуству његовом према показаној потреби углавили, на име да ја механу држим три године за 159 дукаата, и према томе сада о Митрову-дне долази ред да Таса своје право ужива пошто сам ја две године у механи одоседео.

29 Јула 1882 год.

Баточина.

3—3

Цветко Цветановић МЕХАНџИЈА.

СТОТИНАМА ХИЉАДА ЉУДИ

ИМАЈУ ДА БЛАГОДАРЕ ЗА СВОЈУ ЛЕНУ И ГУСТУ КОСУ ЈЕДИНО И САМО П. К. И КР. УГАР. ИСКЉУЧ. ПРИВИЛ.

Есенција за растење косе и браде

која уједно искоренује перут, а тако исто и уз то идућој помади из прави штајерских аспјски трава или помади екстракта од ораја које фабрикује п. к. и кр. уг. искључ. привил. патента — фабрика.

M. A. HRDLIKA IN WIEN,

Wieden, Hauptstrasse № 36.

Невадмашмо је средство која успешна есенција за растење косе и браде, која кад се редовно употребљује уз припомоћ помади на штајерски, трава за кратко време произведе и на најбеланијим местима изабилно косе у првобитној боји! Мнози младићи за своје лепо пуне браде имају да захвале једино којој есенцији за растење косе и браде.

Кад коса само овако дејствује она већ кроз осам дана, а противу перути пошто се само 3 пута употреби.

Најбоље и безбедно средство за бојење косе јесте „Копицинал“ (у коме нема ни најмање олова) који под гаранцијом боји косу у свима бојама, црно, црно и отворено црно и то за 10. минута, и преседео па и снежнобелој коси даје лепу црну боју. — При употреби „Копицинала“ препоручујем особито моју праву двоубо јако помаду из екстракта од ораја, које имаде и у шапкама (косметика), а а него тако и моје вејтине из орајног екстракта за бојење и неговање косе.

МОЈА П. К. И КР. ИСКЉУЧ. ПРИВ.

ЕСЕНЦИЈА ЗА РАСТЕЊЕ КОСЕ И БРАДЕ

лечи радикално све случаје болести косног корена и за врло кратко време, осигурава обстанак косе до најдубље старости, пријатно дејствује на кожу главе, предупредује сваки бол главе и одклања нечистоћу коже. Истина је да стотинама лица, који су били сасвим косе и без, већ после 3 месеца, дакле за невероватно кратко време, беху образовани лепом бујном брадом и густом косом. — Имамо у рукама многобројне писмене захвалнице

Maria Anna Hrdlika

Wieden, Hauptstrasse № 36. in Wien.

Ценовник:

1. велика албагерска флаша, двоструке јаке есенције за растење косе и телне косе до најдубље старости, пријатно дејствује на кожу главе, предупредује сваки бол главе и одклања нечистоћу коже. Истина је да стотинама лица, који су били сасвим косе и без, већ после 3 месеца, дакле за невероватно кратко време, беху образовани лепом бујном брадом и густом косом. — Имамо у рукама многобројне писмене захвалнице
1. мала флаша 2—
1. албагерска тегла помади из праве штајерске траве 1-50
1. праву помаду из орајног екстракта 2—
1. Права боја косе „Копицинал“ за црвену, црну, црно и отворено црну боју № 1. (плаве) № 2. (жуте) обе флаше са тацлама и четкицама стају 4—
1. флаша вејтина за косу из орајног екстракта 1—
1. Помада у штапкама из орајног екстракта (косметика) 1—
1. Палови из иностранства, само за готове новце, одма се одиравају. За наковање рачунају се 30 крајњара више.

6—12

КУЋУ МОЈУ У ЦЕТИЊСКОЈ улици сниже два бела голуба налазећу се у којој сада обитава Г. Арон Ничић аздану са простором башчом, буваром и свима удобностима за једну породицу од идућег Митрова дне издајем под кирију.

Које треба нека се за погодбу обрати Г. Ђорђу Јовановићу пензионираним судији у кући кастириотова улица бр. 29.

Јездимир Д. Чекић

Бр. 166 1—1 председник

КАФАНА И ГОСТИОНА код „Југ Богдана“, и два дућана удобна за бакалницу или дуванџицију, сипрам тоскине чесме, издају се о Митрову-дне под кирију.

За цену и услове обратити се

Кости Н. Х. Селаковићу.

Бр. 163 3—3

МОЈУ КУЋУ С БАШТОМ ДО саме војничке болнице издајем под кирију од 1 Новембра ов. год.

Ђорђе Малетић на ваљмегдану

3—3

Наш мил, добри и никад непрежаљени
 син
МИХАИЛО
 БАК ТРГОВАЧКЕ ШКОЛЕ У ЉУБЉАНИ

пресели се у вечност 22. т. м. у Крагујевцу у 13-тој години свога млађаног живота, после кратког но тешког боловања.

Ову, за нас и све наше сроднике, тужну и жалосну вест, јављамо свима нашим сродницима, пријатељима и познаницима на страни.

Крагујевац
 26 августа 1882 г.

ОЖАЛОШЋЕНИ РОДИТЕЉИ
 Коста и Катарина
 Здравковић
 са осталом родбином
 Бр. 56. 1—3.

Наша мила и никуда незаборављена кћи односно сестра
ДРАГИЊА

После дугог и тешког боловања премину 23. овог месеца у 3. сата по подне, у 18. години свога живота.

Ову тужну вест јављамо нашим сродницима и пријатељима на страни, а свима грађанима и грађанкама, варошице Раче, као и другарицама покојнице — девојкама — изјављујемо благодарност, који испратиле покојницу до вечне куће.

Хвала свештенству рачанском, и Протојереју Павлу, који чинодјејствоваше при сироводу покојнице, а нарочито благодаримо свешт. Михаиљу Ивановићу, који је беседно на гробу покојнице и живо насликао живот и врлине покојнице, а тиме нам је у многоме олакшао тугу за губитком.

28 Августа 1882 год.
 Крагујевац.

ОЖАЛОШЋЕНИ:
 Мати: Вукана
 Браћа: Никола Стевановић
 војени свешт. и
 Василије Стевановић

3—1.